

DECIZIE

21 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul – Svetlana Filincova

Judecători – Dumitru Mardari, Maria Ghervas

examinînd recursul declarat de către Olaru Gheorghe,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olaru Larisa, Olaru Alexandru și Olaru Alina împotriva lui Olaru Gheorghe privind partajul proprietății comune în devălmășie,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2015, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Olaru Gheorghe,

c o n s t a t ă:

La 23 iulie 2007, Olaru Larisa, Olaru Alexandru și Olaru Alina au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Olaru Gheorghe, privind partajul proprietății comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 05 mai 1984, Olaru Larisa a încheiat căsătoria cu Olaru Gheorghe, care a fost înregistrată la Oficiul Stării Civile Fălești, astfel, din căsătorie, aceștia au doi copii, feciorul Olaru Alexandru, anul nașterii 1985 și fiica Olaru Alina, anul nașterii 1986.

Reclamanții afirmă că în anul 1998, pîrîtul Olaru Gheorghe a abandonat familia, plecînd peste hotarele țării, astfel, ca rezultat, prin hotărîrea Judecătoriei Fălești din 31 mai 2007, căsătoria între Olaru Larisa și Olaru Gheorghe a fost desfăcută.

Reclamanții indică că în timpul căsătoriei, aceștia au construit casa de locuit, amplasată în satul Călugăr, r-ul Fălești, pe lotul de teren atribuit, în acest scop, de către Primăria comunei Călugăr, iar, la momentul plecării lui Olaru Gheorghe peste hotarele țării, casa era construită în proporție de 50%.

Ulterior, în anul 2000, din surse proprii, Olaru Larisa a finisat construcția casei enunțate, suplimentar construind un serai locuibil, un gard și porți pe perimetrul lotului de teren aferent acestor locații, astfel, la 25 august 200, bunurile respective au fost înregistrate în Registrul cadastrului bunurilor imobile.

Reclamanții consideră că odată ce pîrîtul Olaru Gheorghe a contribuit, pînă în 1998, la dobîndirea a numai 50% din valoarea casei de locuit, astfel, conform art. 370 alin. (1) Cod civil, solicită împărțirea a 50% din valoarea casei-10470 lei

și a lotului de teren aferent cu valoarea de 4551 lei în 4 cote-părți ideale, câte 3755 lei fiecare, iar, restul 50% din valoarea casei-10470 lei, a saraiului locuibil - 5128 lei și a gardului cu porți, de 1561 lei, de atribuit integral lui Olaru Larisa, deoarece au fost dobândite din sursele ei materiale proprii.

Reclamanții au mai solicitat atribuirea în natură a tuturor bunurilor susmenționate, pe motiv că pîrîtul Olaru Gheorghe, în ultimii 10 ani nu întreține legătură cu ei și nu are grijă de gospodărie, fiind de acord să-i compenseze valoarea cotei lui părți, în formă de sultă, în sumă de 3755 lei cît și încasarea din contul pîrîtului a cheltuielilor de judecată în mărime de 1000 lei, cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărîrea Judecătoriei Fălești din 23 august 2007, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către Olaru Larisa, Olaru Alexandru și Olaru Alina împotriva lui Olaru Gheorghe privind împărțirea proprietății comune în devălmășie.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 15 iunie 2015, Olaru Gheorghe a contestat-o cu apel, solicitînd casarea hotărîrii Judecătoriei Fălești din 23 august 2007 și emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii înaintate de către Olaru Larisa, Olaru Alexandru și Olaru Alina.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2015, a fost restituită cererea de apel depusă de Olaru Gheorghe, pe motivul omiterii termenului de depunere a apelului cu aproximativ 8 ani și fără a solicita repunerea în termenul de declarare a apelului.

La 13 iulie 2015, Olaru Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2015.

În motivarea cererii de recurs, recurentul invocă că reclamanta Olaru Larisa, folosindu-se de momentul lipsei acestuia din Republica Moldova, a înaintat prezenta acțiune la judecătoria Fălești, unde a prezentat eronat circumstanțele reale ale pricini, or, afirmă recurentul că reclamanții incorect au indicat că acesta a abandonat domiciliul în anul 1998 și că nu a participat activ la dobîndirea bunurilor comune.

Mai invocă că, a fost privat de spațiu locativ, fără a participa la examinarea prezentei cauze civile.

Mai invocă că, nu a omis termenului de declarare a apelului, deoarece a aflat despre hotărîrea Judecătoriei Fălești din 23 august 2007, abia la 14 mai 2015.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea integrală a încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă

recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a examinat pricina cu respectarea normelor de drept procedural.

Din materialele dosarului rezultă că, prin hotărîrea Judecătorei Fălești din 23 august 2007, a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către Olaru Larisa, Olaru Alexandru și Olaru Alina împotriva lui Olaru Gheorghe privind partajul proprietății comune în devălmășie.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 15 iunie 2015, Olaru Gheorghe a contestat-o cu apel, solicitînd casarea hotărîrii Judecătorei Fălești din 23 august 2007 și emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii înaintate de către Olaru Larisa, Olaru Alexandru și Olaru Alina.

Instanța de apel, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2015, a restituit cererea de apel depusă de Olaru Gheorghe, ca fiind depusă înafara termenului legal.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă (în redacția pînă la 01 decembrie 2012), termenul de declarare a apelului este de 20 de zile de la data comunicării hotărîrii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel, chiar dacă apelul a fost depus anterior. Termenul de apel curge și în cazul comunicării concomitente a hotărîrii și a somației de executare. Repunerea în termen se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzută de art. 116 CPC.

Astfel, prin prisma prevederilor normelor legale citate *supra*, Colegiul reține că, odată ce hotărîrea judecătorei Fălești a fost emisă la 23 august 2007, termenul de declarare a apelului a fost prescris, iar, hotărîrea a devenit definitivă și irevocabilă prin neatacare.

În conformitate cu art. 116 alin. alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În acest sens, din materialele cauzei se atestă că, Olaru Gheorghe, la 15 iunie 2015, a depus apel împotriva hotărîrii Judecătorei Fălești din 23 august 2007, respectiv termenul de declarare a apelului de 20 de zile, fiind depășit extrem de esențial, cu mai mult de 8 ani, fără a solicita repunerea în termen în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă.

În acest sens, instanța de recurs menționează că apelantul/recurent, Olaru Gheorghe urma să întreprindă măsurile necesare, după cum sugerează și

jurisprudența CEDO (*Van Harn versus Germany* nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

De asemenea, se reține că potrivit art. 56 alin. (2) și (3), 59 alin. (5), 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Din materialele dosarului rezultă că, prin încheierea privind încetarea procedurii de executare din 18 octombrie 2007, a fost dispusă încetarea procedurii de executare nr. 749 din 01 octombrie 2007 privind executarea documentului executoriu nr. 2-605/07 din 23 august 2007, din motivul că hotărârea Judecătoriei Făleşti din 23 august 2007 a fost executată integral, fapt confirmat prin bonul de plată nr. 18085 din 18 septembrie 2007, prin care a fost încasată suma de 7808 lei de la Olaru Larisa în beneficiul lui Olaru Gheorghe(f.d. 37-40).

Astfel, aceste circumstanțe atestă cu certitudine că, apelantul/recurent Olaru Gheorghe, în momentul parvenirii sumei de 7808 lei pe contul acestuia, a aflat despre hotărârea primei instanțe și a acceptat executarea hotărârii Judecătoriei Făleşti din 23 august 2007 și nu a întreprins careva acțiuni care ar demonstra contrariul.

Din cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Olaru Gheorghe, în prezentul caz nu s-a folosit cu bună-credință de drepturile procedurale și a ignorat obligațiile sale procedurale impuse prin normele de drept procedural.

Totodată, Colegiul respinge ca neîntemeiate argumentele recurentului precum că din motivul aflării acestuia peste hotare, a aflat despre hotărârea Judecătoriei Făleşti din 23 august 2007, abia la 14 mai 2015, or, acesta nu a prezentat probe care ar dovedi faptul că nu a fost pe teritoriul Republicii Moldova pe o anumită perioadă de timp și când a intrat pe teritoriul acesteia, precum și data când a făcut cunoștință cu hotărârea primei instanțe.

Colegiul consideră necesar de a menționa și hotărârea *Ponomaryov vs. Ucraina* 3236/03 din 03 aprilie 2008, unde Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a reiterat că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată,

dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

Deci, Colegiul conchide că instanța de apel corect a emis încheierea din 19 iunie 2015, în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă și întemeiat a restituit cererea de apel apelantului Olaru Gheorghe, or, acesta nu a depus cererea de apel în termenul legal de atac, și nu a depus o cerere de repunere în termen, prin care ar indica și proba motivele omiterii termenului de atac.

După cum s-a reținut *supra*, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Față de cele ce preced și având în vedere că toate criticele formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Olaru Gheorghe urmează a fi respins cu menținerea în vigoare a încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Olaru Gheorghe.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olaru Larisa, Olaru Alexandru și Olaru Alina împotriva lui Olaru Gheorghe privind partajul proprietății comune în devălmășie.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Maria Ghervas